

Kaatopaikkaus minimiin jätesuunnitelmalla

JUKKA ALATERVO

Lapin alueellisessa jätesuunnitelmassa käydään läpi Lapin alueellisen jätehuollon nykytilaa, kehittämistarpeita ja tavoitteita sekä tehdään valituille painopistealueille ehdotuksia kehittämistoimista.

Suunnittelukaudella 2010–2018 keskitytään biohajoavan jätteen ja energijätteen ohjaukseen pois kaatopaikoilta, jätehuollon palvelutason parantamiseen sekä tiettyjen elinkeinotoimintojen jätehuollon kehittämiseen. Nämä painopistealueet on valittu suunnitelman valmisteluvaiheessa saatujen viranomaisien lausuntojen ja yleisen kuulemispalautteen perusteella.

Jätehuollon palvelutasoon on sisällytetty roskaantumisen torjunta. Elinkeinotoimintojen selvityskohteiksi valikoituivat suurten matkailukeskusten jätehuolto, maaseutuelinkeinojen (maa/kala/porotalous) jätteet sekä energiantuotannon tuhkat.

Jätesuunnitelman pääpaino on suunnattu yhdyskuntien jätehuoltoon, jonka kehittyminen on Lapissa ollut hitaampaa kuin muualla Suomessa. Pääasiallisina syinä tähän ovat alueen laajuus yhdistettynä syntyvien jätteiden vähäisiin määriin sekä pitkät etäisyydet jätteiden käsittely- ja hyödyntämislaitoksiin.

Yhdyskuntien jätehuolto Lapissa onkin pitkään perustunut jätteiden sijoittamiseen kuntien ylläpitämille kaatopaikoille. Parikymmentä vuotta sitten sellainen löytyi melkein joka ky-

Lapin alueellinen jätesuunnitelma on valmistumassa.

Suunnitelmalla luodaan suuntaviivoja maakunnan jätehuollon kehittämiseksi sekä ohjataan jätehuoltoon liittyvää käytännön toimintaa. Samalla se toimii myös valtakunnallisen jätesuunnitelman toimeenpanovälineenä.

lästä. Lokakuussa 2007 valtaosa kaatopaikoista jouduttiin sulkemaan kiristyneiden ympäristönsuojeluvuorokausien takia.

Nykyään Lapissa on yhdyskuntajätteelle tarjolla loppusijoituspalveluja vain Rovaniemellä, Simossa ja Torniossa. Jätteiden kuljetusmatkat erityisesti alueen pohjois- ja itäosissa ovat pidentyneet aivan oleellisesti. Haja-asutusalueella täytettyä kotitalouden sekajätetä saatetaan kuskata syntypaikaltaan EU-vaatimukset täyttävälle kaatopaikalle jopa lähes 600 kilometriä.

MATERIAALITEHOKKUUTTA JA JÄTTEEN SYNNYN EHKÄISYÄ

Kaatopaikalle sijoitettua yhdyskuntien sekajätettä kertyy lappilaista asukasta kohden laskettuna noin 350 kg vuodessa. Lukemaan sisältyvät tosin myös alueella tilapäisessä oleskelussa (matkailijat, opiskelijat ym.) muodostuvat jätteet.

Suunnitelmaluonnos tuleekin sisältämään

muun muassa ehdotuksia kaatopaikkasijoitusta vähentävistä toimenpiteistä. Jäteneuvonnassa panostetaan jätteen synnyn ehkäisyyn, materiaalitehokkuuteen yritysten ja yksityisten arkipäivässä.

Sekajätetä sisältöön ja määrään pyritään vaikuttamaan muun muassa edistämällä ja yleistämällä kiinteistökohtaista kompostointia, tehostamalla nykyistä biojätteen erilliskeräystä kaupunkitaajamissa ja laajentamalla sitä myös suurempiin matkailukeskuksiin sekä kohentamalla tuottajavastuun alaisten jätteiden keräyspisteiden alueellista kattavuutta.

Materiaalikierrätykseen soveltumatonta polttokelpoista jätettä ohjataan energiahyödyntämiseen esimerkiksi tehostamalla muovien keräämistä.

KEVÄTKESÄLLÄ VALMISTA

Suunnittelun ohjausryhmä on tammikuun puolivälissä käynyt läpi alustavan suunnitel-

maluonnoksen sisältöä. Ohjausryhmän evästysten perusteella luonnosta tullaan vielä muokkaamaan ja täydentämään.

Työtä on viivytetty suunnitelman päätyöstäjän parin kuukauden poissaolo olkapään operoinnin seurauksena, mutta näillä näkymin suunnitelmaluonnos lähtee SOVA-lain mukaiselle kuulemiskierrokselle huhtikuun aikana.

Kuulemiskierroksen palautteet viranomaisilta, sidosryhmiltä ja kansalaisilta otetaan huomioon suunnitelman loppuviimeistelyssä. Tarkistettu suunnitelma on lopullisessa kuosissaan touko-kesäkuun vaihteessa.

Lappi-ALSU
- Lapin jätehuollon tavoiteohjelma vuoteen 2018

Painopistealueet

- Biohajoavan jätteen ja energijätteen ohjaaminen pois kaatopaikoilta**
 - 1.1 Syntypaikkajätteen kierrätyksen tehostaminen
 - 1.2 Biohajoavien jätteiden käsittelyn tehostaminen
 - 1.3 Kierrätykseen soveltumattomien jätteiden energiahyödyntäminen
- Jätehuollon palvelutaso**
 - 2.1 Alueellinen yhteistyö keräilyssä, hyödyntämisessä ja käsittelyssä
 - 2.2 Haja-asutusalueiden jätehuollon palvelutason parantaminen
 - 2.3 Tuottajavastuun toimivuus
 - 2.4 Roskaantumisen torjunta
 - 2.5 Jäteneuvonnan kehittäminen
 - 2.6 Asennekasvatus
- Elinkeinotoimintojen jätteet**
 - 3.1 Suurten matkailukeskusten jätehuollon kehittäminen
 - 3.2 Maaseutuelinkeinojen jätteet (maatalous, kalatalous, porotalous)
 - 3.3 Energiantuotannon tuhkat

Jukka Alatervo

Vanha sanonta "Lappi on laaja maa" pätee jätesuunnittelussakin.